

De onmisbare schakels

Verenigingsmanagers bij grote clubs niet meer weg te denken

UTRECHT | De rol van sportclubs is aan het veranderen, bestuursfuncties worden steeds korter ingevuld, de continuïteit bij verenigingen staat onder druk en financieel wordt het lastiger de eindjes aan elkaar te knopen. Tegen die achtergrond valt de opkomst van de verenigingsmanager als professionele kracht goed te verklaren. Een gesprek met drie van hen: Nico Kooij (omnivereniging Kampong), Marina van Huissteden-Kaspers (tennisclub Domstad) en Klaas Smink (mobiele verenigingsmanager VSU).

MARC HOEBEN

1. Nico Kooij

Federatiemanager SV Kampong
Hij trainde ooit Schaerweijde uit Zeist, hij deed leuke dingen als logistiek manager voor hockeybond KNHB. Maar bovenal, zegt Nico Kooij, is hij 'een leven lang Kamponger'. „Ik doe dit uit liefde voor de sport en uit liefde voor de vereniging. Ik ben nu 66 jaar en loop al 58 jaar bij de club rond.”

Vijf jaar terug kwam de functie van federatie manager bij de Utrechtse omnivereniging vrij. Vanwege het omnikarakter van Kampong heeft de baan bewust een andere titel dan verenigingsmanager. Aan de

Laan van Maarschalkerweerd zijn ook nog een hockeymanager, voetbalmanager en cricketmanager als professionele krachten actief.

„Ik had al een tijd waargenomen,” legt Kooij uit. „Ik ben van huisuit bouwkundig ingenieur en verkeerde vanaf mijn 57ste in de gelukkige omstandigheid dat ik kon stoppen met werken. Dit leuk me daarna heel leuk om te gaan doen. Het is een halve baan, voor zestien uur, met een heleboel vrijheid. Ik ben drie ochtenden per week minimaal drie uur aanwezig, de overige uren kan ik naar eigen inzicht invullen.”

Het moment van instappen van Kooij viel samen met het einde van een stormachtige periode. Aanvankelijk was Kampong heel tevreden met de eerste manager Karin Horsting, vanaf 2006. Na haar vertrek volgden de verschillende krachten elkaar snel op. Kooij: „Je moet toch feeling met de club hebben, anders kun je net zo goed thuis gaan zitten. Ik heb bijvoorbeeld te maken met drie groundsmanen. Dat zijn toch bepaalde types. Ze kunnen niet aangestuurd worden door een juffrouw met nagellak.”

Bij zijn komst reorganiseerde Kooij enkele zaken, hij verbeterde de archivering en verslaglegging van besluiten. Zijn rol ligt bij Kampong duidelijk op het overkoepelende vlak en omvat de meest uiteenlopende taken. „Ik hou me bezig met

▲ Grote clubs, zoals het Utrechtse Kampong, kunnen niet meer zonder een verenigingsmanager. ARCHIEFFOTO

het verpachten van de bar, met de behandeling van de post, met de contracten met de nutsbedrijven, met de contacten met de gemeente en met andere verenigingen. We hebben de laatste tijd bijvoorbeeld heel erg te maken gehad met de aanleg van de hogesnelheidslijn. Dan zorg ik dat het zo gestroomlijnd mogelijk verloopt.”

Meestal houdt het met de contractuele zestien uur per week niet op, zegt Kooij. Voor Kampong is volgens hem een fulltime federatie manager niet nodig. „Omdat we het goed gescheiden hebben. Ik bemoei me niet met de zaken die echt op het terrein van de collega's van het hockey, voetbal en cricket liggen.”

De aanwezigheid van professionele krachten bij megaclubs als Kampong, met ruim 5500 leden, noemt Kooij een onomkeerbaar proces. „Kampong is in vele opzichten een bedrijf. We hebben hier meer dan 35 man, fulltime of deeltijd, rondlopen. Die kun je niet door een vrijwilliger laten leiden.”

Als mooiste onderdeel van zijn werk noemt Kooij de contacten met de leden en het bestuur. „Vaak komen ze langs met vragen en dan gaan we even zitten, met een bakje koffie.” De grootste uitdaging ligt voor hem en is helemaal een kolfje naar de hand van de voormalig bouwkundig ingenieur. Kampong gaat een nieuw clubhuis bouwen en draait het hoofdveld van de hockey

daarbij een kwartslag. „Ha, man, daar word ik echt niet zwetend van wakker. Ik heb zo veel gebouwen neergezet. Dit is juist mooi om te doen. Het wordt de hoogste tijd. Kampong heeft op zondagen de grootste kroeg van Nederland, volgens de brandweer is het veel te vol.”

2. Marina van Huissteden-Kaspers

Verenigingsmanager tennisclub Domstad

Ze kent de historie van het fenomeen verenigingsmanager maar al te goed. „In Utrecht is het tussen 2008 en 2011 goed begonnen,” zegt Marina van Huissteden-Kaspers, „door een pilot van het project PRinS, professionals in sport. Ik weet nog goed dat de gemeente er 638.000 euro voor uitrok. Dat was destijds ongekend. Je had toen al een duidelijk trend. Verenigingen zagen steeds meer maatschappelijke taken op zich afkomen, de gemeente moest daarvoor iets terugdoen.”

Tot de vijftien startende clubs met een verenigingsmanager behoorde ook tennisclub Domstad, waar Van Huissteden actief is. „Ik doe het nu zeven jaar. Ik kwam uit de journalistiek, daar was ik helemaal klaar mee. Ik dacht: wat kan ik nog meer. Nou, ik was dertien jaar algemeen voorzitter van UVV geweest en kon wel organiseren.”

In het begin richtte ze zich op het versterken van het contact tussen de verschillende commissies bij de tennisclub met 1600 leden. In de loop der jaren zijn er meer en meer zaken om de club heen bijgekomen. „Ik heb te maken met een combifunctionaris, met een beweegmaker, met Harten voor Sport, ik

breng stagiairs binnen, ik ben aanspreekpunt voor de gemeente, doe de exploitatie van de blaashal en we hebben hier tegenwoordig ook een kinderopvang in het clubhuis, een professionele horeca, noem maar op. Ik ben drie dagen in dienst van de club, maar het werk is nooit af.”

Domstad telt veel leden tussen 20 en 40 jaar. Van Huissteden houdt van de energie die het met zich brengt, maar blijft ook alert. Functies in bestuur en commissies worden vaak voor enkele jaren bezet, maar de doorstroming gaat snel en de continuïteit is een aandachtspunt. „Het overleiden houden van die continuïteit en het vrijwilligersbeleid zie ik als belangrijke taken, naast het streven naar meer dagleden. Nu zit er een bestuurswisseling aan te komen en een nieuw beleidsplan, richting 2020. Voor een club als Domstad is het handig een professionele kracht in een ondersteunende rol te hebben, met kennis van de valkuilen. Maar een verenigingsmanager kan nooit vrijwilligers vervangen. Dat moet je ook niet willen.”

3. Klaas Smink

Mobiele verenigingsmanager VSU

De subsidieregeling van de gemeente Utrecht werd in 2011 afgebouwd. Bij zeven van de vijftien gestarte clubs - Kampong en Domstad zagen altijd al het belang van de functie in en betaalden de krachten van meet af uit eigen zak - bleef een verenigingsmanager actief, voor andere clubs bestaat sinds de zomer van 2012 een nieuwe oplossing: de twee mobiele verenigingsmanagers van Vereniging Sport Utrecht (VSU).

Klaas Smink en Gijs de Bruijn zijn door clubs bij organisatievraagstukken in te schakelen. Smink: „Het komt er op neer dat we bij verschillende clubs, die hiervoor geen budget hebben, tegelijk actief zijn. Wij ondersteunen bij organisatievraag-

stukken die een professionele aanpak nodig hebben. Dat kan gaan om een acute crisis of beleid voor de toekomst. Wij gaan het gesprek met ze aan en maken vaak een verenigingsanalyse. Afhankelijk daarvan wordt een traject besproken met een plan van aanpak.”

Clubs kunnen te ruim in het jasje van hun accommodatie zitten en daardoor te hoge kosten hebben. Of ze zijn erbij gebaat om het aanbod met een nieuwe sport te verbreden en zo een nieuwe doelgroep aan te boren, in de strijd tegen een teruglopend ledenaantal. Smink: „Ik ben bijvoorbeeld nu bij DESTO actief. Zij zijn in 2007 verhuisd naar Leidsche Rijn en beschikken over een accommodatie die nog onvoldoende wordt benut. Daardoor komt de financiële positie van de club onder druk te staan. Wij ondersteunen hen dan door verschillende oplossingen uit te werken, hier keuzes in te maken en deze ten uitvoer te brengen. Duidelijk is bijvoorbeeld geworden dat er bij de tennisafdeling nog voldoende groeimogelijkheden aanwezig zijn: zij hebben nu 300 leden, maar er is plek voor zo'n 550 mensen.”

Smink en De Bruijn zijn professionals zonder een echte binding met de clubs waar zij komen. Het is dus een andere situatie dan die van Kooij en Van Huissteden. „Dit is misschien iets afstandelijker. Maar Gijs en ik sluiten ook aan bij bestuursvergaderingen, we vinden het belangrijk om een goed contact op te bouwen. We hebben geen verleden met de clubs en dat kan een voordeel zijn. We kijken met een frisse blik naar problematiek die vaak al jaren bestaat.”

Ik doe dit uit liefde voor de sport en uit liefde voor de vereniging

—Nico Kooij